

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsak, pondeljek in četrtek ob 8. uri predpoldne.
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo leto 30 L.

Na naročila brez dopolnene naročnine se ne oziramo.

Odgovorni urednik: RICHARD ORELB.

V Gorici v četrtek 29. marca

1923

Štev. 25.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglaši se računa po dogovoru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“. Tisk. S. Spazzal in Trstu.
Uprava in Uredništvo: ulica Mamej 5. (prej Scuole).

Imeli boste luč življenja!

»Jaz sem luč sveta. Kdor meni sledi,
ne hodi v temi, temveč bo imel luč
življenja.«

Na te besede Jezusa Kristusa mislimo te dni, ko se praznuje njegova smrt in njegovo vstajenje med krščanskimi narodi vsega sveta. Te velike besede, ki ne minejo nikdar, blestijo v srcu primorskih Slovencev te težke dni, ko nam hočejo ugasniti luč življenja.

Slovensko ljudstvo trdno in gleboko veruje v resničnost Kristusovih besed, ker ve, da veljajo neomajno in brezpojno ne le za počinca, temveč tudi za plemena in za narode vseh časov in vseh dežela.

V stiskah in viharjih, ki so se zgrnili na naš mali narod, mu sveti luč, ki je ne more nihče ugasniti, nihče zagraditi, nihče zatemniti. To je vera v pravico, ki bo zmagala nad vsem nasiljem tega sveta in dala majhnim, prezračnim, užaljenim, ponižanim končno vstajenje. Ta vera je kakor voda v puščavi in kakor bela pot sredi goščave. To je dedščina, ki jo je dal Kristus vsem, ki trpijo in so zapuščeni in ne vidijo izhoda.

»Prišla bo ura, ko bo menil vsak, kdor vas umori, da je napravil bogoljubno delo.« »Čemu ste se preplašili? Cemu se vzdigujejo v vašem srcu takе misli? Ne bojte se! Le verujte!«

Slovensko ljudstvo, korakaj po poti poštenosti, delaj in živi krščansko in tebi se ni treba batiti nobene sile na svetu. Globoka vera v pravico naj te vodi, krepi in povzdigne v vseh dneh, naj pride karkoli. Nihče te ne bo premagal, nihče zlomil, nihče uklonil. Zakaj zapisano je za vsakega človeka in za vsak narod:

»Če je vaša vera le folika kakor gorčično seme in če porečete tej gori: Premakni se od sēm tja! se bo premaknila. In kdorkoli porečete tej gori: Dvigni se in pogrezni se v morje! in veruje, temu se bo izpolnilo. Vam ne bo nič nemogoče. Kdor veruje vame, iz tega bodo žuboreli — kakor pravi pismo — studenci žive vode!«

Zive vode naj namakajo, slovensko ljudstvo, tvojo zemljo in vzrastlo bo v tvoji sredji drevo in na njegovih vejah bodo prepevale ptice pesmi življenja.

Ali slišiš, ljudstvo slovensko, besede življenja? Ali vidiš pot, ki te pelje iz nižav k veselemu vstajenju?

Ali se boš prerodilo v studencih, ki dajejo moč narodom? Veruj in tvoja hiša ostane trdna in se ne bo podrla nikdar! Prišli bodo vetrovi in zaganjali se bodo viharji, a ti boš kljubovalo kakor stolp, ki je trden in se ne poruši.

To je vesela vest Kristusa osvoboditelja, ki ni prevarila in ogoljufala še nikogar.

Veselite se in radujte se v svojih srčih, zakaj vstajenje Kristusovo je označilo prihodnjega življenja.

Prišel bo čas in prišla bo ura, ko bodo poskakovali reveži in praznovati svojo veliko noč.

Vzlikajte in prepevajte, zakaj Ježus Kristus je vstal od mrtvih!

Kaj se godi po svetu?

Pretekli teden so odkrili v Nemčiji zaroto, ki je imela namen pomoriti celo vrsto vodilnih političnih oseb in vprizoriti brž načelo oborožen upor proti sedanjem nemški vladu. V krvavem prevratu naj bi se strmoglavljal parlament in vodstvo države naj bi prešlo v roke vojaške diktature. Načrt se je sicer ponesrečil, njegovi organizatorji so deloma že v zaporih, toda prav gotovo se bodo taki poskuski v doglednem času ponovili s še večjo silo. Nemški narod pretresa že tri leta velika duševna kriza, ki se ostri in narašča v zadnjem času z nezadržno silo usode. Iz Bavarskega prodira proti severu in v vse dežele nemške države novo gibanje, ki hoče zrušiti današnji državni red, spremeniti vso politiko in obnoviti vse življenje nemškega naroda. Zarota, ki so jo odkrili te dni v Berlinu, je izšla iz tega gibanja. Če se v bližnji ali daljši dobi posreči organizatorjem novega gibanja preobrat, se bo v Srednji Evropi spremenil čez noč ves politični položaj. Nemci se uprejo z oboroženo silo Francozom in cela vrsta držav se pogrezne z njimi v krvavi vrvež. Velike važnosti je torej, da spoznamo nove sile, ki gibljajo nemškega naroda in iščejo svojo pot v domačo in mednarodno politiko.

Kdo je kriv?

Novo gibanje se je začelo razvijati brž po polomu nemškega cesarstva, ko so Nemci po orjaškem in pogumno boju na vseh frontah Evrope moralni kloniti svoj tilnik pod jarem zmagovalev. Nemške armade so zmagovali, nemško ljudstvo je žrtvovalo vsekakar je imelo, vztrajalo v železni disciplini najhujši bedi in vendar je bilo vse zastonj. Plačilo za neštevilne napore je bila sramota in ponižanje, kakor ga ni še noben narod skusil v zgodovini. Kdo je temu krov? Kdo ima na vesti neizmerno gorje nemškega naroda? In začelo se je strastno iskanje krovcev. Nacionalistična mladina, bivši častniki, uradniki in mnogi razumniki so prišli do sledenega zaključka: Vojno so zakrivili židovski kapitalisti. Židje so se znali pred vojno polasti nemških bank, največjih nemških industrijskih podjetij, imeli so v svojih rokah nemško trgovsko brdovje in obvladovali tako celokupno gospodarstvo nemške države. Samo v Berlinu imajo židje 280 bank v svojih rokah in v Frankfurtu je izmed 100 obstoječih bank le ena ali dve v krščanski lasti. Židovski velepodjetnik Ruthenau je leta 1913 sedel v 39tih odborih največjih industrijskih družb Nemčije. Bil je osebni svetovalec cesarja Viljma II. Drugi zaupnik nemškega cesarja je bil židovski veleindustrijač Ballin. Kdor obvlada gospodarstvo, obvlada tudi politiko. Predvojno gospodarstvo nemškega cesarstva ni bilo več nemško, temveč židovsko, nemško politiko so vodili židje potom svoje veleindustrije in s svojimi bankami. Zato so oni kriji svečne vojne.

Dva od sto.

Se več! Judje so spremenili svetovno vojno v veliko kupčijo. Medtem ko je krvavelo krščansko ljudstvo na

vseh frontah Evrope, so nemški judje polnili svoje žepa z neverjetnimi dobički. To dokazujejo najboljše številke: židje so imeli pred vojno 38 od sto vsega nemškega narodnega bogastva v svojih rokah; danes se je dvignila njih posest na 60 od sto nemškega narodnega premoženja. Nad polovico vodilnih mest je v novi Nemčiji zasedenih od judov. Judje imajo nebroj časopisov v rokah, zasedli so skoro vse univerze in tako tudi duševno obvladujejo nemški narod. Nemški značaj in nemški duh propaganda, se izprija, se maže, pod judovskim uplivom se bo za vedno in popolnoma skvaril. Če pomislimo, da tvorijo židje v Nemčiji le dva od sto vsega prebivalstva, tedaj se pokaže židovski vpliv v vsej svoji ogromni sili. Zlomimo židovski jarem, osvobodimo nemški narod tujih pijavk, da se razmahne nemški duh v svojem čistem značaju. Tako govorijo že tri leta nemški nacionalisti ljudstvu in ga kličejo na rešilen boj.

Poveljništvo za politične umore.

Začetkom se nacionalna misel ni mogla razviti, ker je bila socialna demokracija močna in nevarna. V zadnjem letu so se pa proti židovske, nacionalistične organizacije silno okreple. Na Bavarskem so zavladale popolnoma nacionalistične stranke in tudi v drugih deželah zelo naraščajo. Čim hujše pritiskajo Francozi na Nemce, tem bolj se krepi narodna misel, tem bolj se veča in ostri sovraštvo proti tujcem. Začel se je boj proti domačemu in tujemu sovražniku. Borba se vrši z vsemi sredstvi: javni politični boj vodijo stranke; med njimi prvačijo Nemška nacionalna, Bavarska ljudska in Nemška ljudska stranka svobode. Med mladino delujejo neštete športne, izobraževalne in telovadne organizacije, dijaštvu vseh vi-

sokih šol je združeno v organizaciji Hochschulring, organizirani so všiv častniki (Offiziersbund) odpuščeni vojaki in inteligenco vseh poklicev. Razen tega pa obstajajo še tajne organizacije po vsej Nemčiji. To se poslužujejo nasilja in so do zob oborožene. Znane so tajne organizacije: Orgesch, Orka in Consul. Poslednja ima med drugim: »Poveljništvo za eksplozivno orožje« in »Poveljništvo za politične umore«. Vse skupaj: stranke, prosvetna in telovadna društva in tajne organizacije preveva nepomirljivo sovraštvo proti židom in Francozom, narodna bojevitost, goreč ponos na nemško pokoljenje, nezrušljiva verja v veliko bodočnost nemškega naroda.

Vlada strahu.

Da se nemški narod osvobodi, je treba discipliniranega boja proti vladajočim oblastnikom: proti socialistom, ki jih vladajo židje, in proti židovskim kapitalistom. Zrušiti je treba republiko in ustanoviti monarhijo. Armada mora žopet na noge, kajti je oborožena sila bo prinesla nemškemu narodu pravico. Zato v smrt z vsemi omahljivci, pacifisti in izdajalci. Dovolj je besed, treba je dejanj. In tako je v Nemčiji padlo pod roko teh tajnih organizacij od leta 1919 dalje 300 političnih voditeljev. Tudi Francozom je treba pokazati pest. Vojna odškodnina se ne sme več plačati Franciji, ker je to ponizevalno. Če hoče Francija zasesti nemške kraje, je treba nastopiti s silo. Sile se bodo Francozi zbali. To je edino prava in uspešna politika do Francozov. Toda današnja nemška vlad je za tako politiko prestrahopetna. Nemčija ima danes pravo »vlado strahu«. Nemško ljudstvo mora s to vladati pomešti in vzeti vajeti v roke.

To so sile, ki sedaj naraščajo v Nemčiji s čezdalje večjo naglico. Nemška duša je vsa razgibana, temna, kalna, grozeča. Kaj bo iz nje prihramelo, ne vemo. Bodočnost je meglena in polna nevarnosti.

† Dr. Karel Vrstovšek.

Vojnim oškodovancem!

Hipotečni kreditni zavod je te dni prejel od zakladnega ministra De Stefanija tole brzjavko:

«Ker imam namen čim prej zaključiti dajanje predujmov na račun vojne odškodnine, obveščam ta zavod, da se mu še izplača v sedanji izmeri 35 milijonov lir obrok za mesec februar tekočega leta, ki se ima primerno porazdeliti med zavode, ki dajejo predujme. Za naslednje mesece marec, april in majnik se obrok skrči na 22 milijonov na mesec. Dolochen je v celoti novim pokrajinam in se mora v sedanjem razmerju porazdeliti med dotične zavode. Po majniškem obroku se ne bo izplačalo nič več v te namene in je torej potrebno, da zavodi, ki dajejo predujme, urejajo odslej svoje obveznosti z oškodovanci po tem programu.«

Iz te brzjavke je razvidno, da mi si fašistska vlada ustaviti izplačevanje predujmov na vojno odškodnino. Od meseca maja dalje ne dobe vojni oškodovanci niti vinjarja več!

Ta sklep vlade pomenja strašen udarec za našo deželot!

Slava njegovemu spominu!

DNEVNE VESTI.

MESTNE NOVICE.

Odpravljena okrajna sodišča.

V zadnji «G. S.» smo poročali, da se v zmislu sklepa ministrskega sveta odpravijo v Julijski Krajini štiri okrajna sodišča (prelare). Sedaj na doznavamo, da zadene ta usoda sodišče v Kobaridu, Cerknem in Vipavni na Goriškem in v Podgradu v Istri.

Ameriški in nemški veleindustrijaci v Rimu.

Te dni sta se mudila v Rimu ameriški «kralj jekla», predsednik jeklenega truda v Zedinjenih državah. Gray, in pa znani nemški veleindustrialec Stinnes. Prvemu so priredili velike službene sprejeme in se je v ponovnih pozdravih in zdravicih poudarjal veliki pomen dobrih zvez med Italijo in Ameriko ter med italijansko in ameriško industrijo in denarništvo. Nemec Stinnes, kateremu se pripisuje namen posredovanja v porurskem vprašanju, se je nad eno uro razgovarjal z državnim podtajnikom za notranje stvari, Finzijem, in je imel tudi daljše razgovore z Amerikanci. Glede teh razgovorov pravi rimski tisk, da so se tikali nemške proizvodnje in dobavljanja sиров in kapitala zanjo iz Amerike. O čem pa je Stinnes govoril z državnim podtajnikom, se ne ve ničesar. Rimski tisk je mnenja, da ni šlo za posredovanje v porurskem vprašanju.

Sporazum med jugoslovensko opozicijo.

Iz Zagreba poročajo, da so se v tork, 27. t. m., sestali tamkaj predstavniki Slovenske ljudske stranke in Jugoslovenske muslimanske organizacije (dr. Spahova skupina) s predstavniki Hrvatske republikanske seljačke stranke. Razprava se je doteknila vseh aktualnih vprašanj, a yršila se je o poglavitev tudi daljša razprava. Dosegel se je načelni sporazum.

Končni izid volitev v Jugoslaviji.

Beograjsko ministrstvo notranjih stvari je izdalo naslednje poročilo o volitvah v narodno skupščino: radiči 109, radičevci 69, demokrati 52, Slovenska ljudska stranka 21, Spahovi muslimani (Bosna in Hercegovina) 18, džemijet (Turški nacionalci v južni Srbiji) 13, zemljoradniki 10, Nemci 8, Bunjevci 3, dr. Drinković 2, črnogorski avtonomisti 2, socialisti 2, srbska stranka 1, Samostojna kmetska stranka 1, Romuni 1; skupaj 312 poslancev.

Mučen prizor na občnem zboru Jadranske banke.

Včeraj, v sredo, 28. t. m. se je vršil v Ljubljani občni zbor delničarjev Jadranske banke s sedežem v Beogradu. Pred otvoritvijo občnega zobra se je, kakor se nam poroča, dogodil zelo mučen prizor. Primorskeemu novinarju g. Antonu Ekarju, ki je prišel na občni zbor kot zastopnik treh glasov, se je odrekel pristop k občnemu zboru, češ, da se je prijavil prepozno, dočim so se istočasno sprejemale druge prijave. Zagrozila se mu je odstranitev s sirovo silo. Kakor se nam javlja, jeg. Ekar imel namen vprašati pojasnil o 16milijskem lirske znesku, ki bi naj ga v zmislu svetomargeritskih konvencij dobili za izmenjavo avstrijskih kron Jadranska banka (13 milijonov) in Ljubljanska kreditna banka (3 milijone), dočim pa naj bi za naše zadruge ne bilo ničesar, in posebej še, kako stališče zavzemajo o tem vprašanju delničarji Jadranske banke, ne pa samo ravnateljstvo in načelnštvo, in ali bi ne bila mogoča kaka transakcija v prid zadružništvu. Tako so seveda vsa ta,

vse naše ljudstvo tako zanimajoča vprašanja in pojasnila morala izostati.

Prva izvršitev smrtne obsodbe v Sloveniji.

Odkar obstoji Jugoslavija, je bila v pondeljek, 26. t. m., prvikrat v Sloveniji izvršena smrtna obsodba in sicer v Mariboru. Pred tamošnjim poročo je bil obsojen na smrt neki Andrej Lichtenwallner, star 51 let, iz Jastrebcev pri Ormožu, po poklicu čevljarski. Med vojno je bil radi uhoja svojega tasta obsojen na 7 let ječe. Prva žena je umrla radi njegovega slabega ravnanja z njim. Z drugo ženo je ravnal še huje in je bil zato leta 1921. obsojen na 6 mescev ječe. Sodišče je potem izreklo ločitev, ali Lichtenwallner se ni dal odpraviti iz ženine hiše. Nekoč, ko je žena zopet zavrnila siroveža, jo je pograbil za vrat, jo zadavil in jo potem zavlekel v klet te jo še obdeloval s sekiro. Potrotno sodišče mu je prisodilo smrt na vešalih. Kralj je obsodbo potrdil.

V nedeljo je sodni senat sporočil obsojenemu potrditev obsodbe. Obsojenec je sprejel to vest čisto ravnodobno. Noč je prebil mirno in je tudi govoril. V pondeljek zjutraj ob 7 je prišel na dvorišče okrožnega sodišča sodni dyor in takoj nato je stopil iz celice obsojenec popolnoma mirno. Spremljali so ga štirje orožniki in duhovnik-frančiškan. Obsojenec se je hladno ozrl po množici, ki je stala pred jetnišnico, in nato odločno krenil proti vešalom. Rabelj Florijan Mausner, ki je prispel iz Sarajevega, mu je del vrvico okoli vrata, pomočnik pa mu je izpodnesel stolček. Obsojenec je bil hipoma mrtev. Rabelj je nato stopil k sodnemu senatu in javil: «Svršeno je!» Navzoči zdravnik je preiskal truplo in ugotovil, da je obsojenec mrtev. — V Mariboru je bila zadnjič izvršena smrtna obsodba leta 1898., torej ravno pred četrt stoletjem.

Preganjanje katoliške duhovščine v Rusiji.

Pred vrhovnim sodiščem v Moskvi se je 21. t. m. začela razprava proti katoliškemu nadškotu Cieplaku in 15 duhovnikom, med katerimi se nahajajo tudi prelata Malewsky in Dutkovič ter unijatski eksarh Todorov. Obtožbo zastopa Krilenko. Obtoženi so, da so ustanovili posebno organizacijo v svrhu odpora proti ukrepom sovjetske vlade v stavbeh, tičočih se cerkvenih vprašanj, da niso hoteli odstopiti cerkvenega imetja na uživanje skupnosti vernikov in da so se uprli izročitvi cerkvenih zakladov v prid gladujočemu ljudstvu ob Volgi. Očita se jim nadalje, da so dobivali velike zneske iz Poljske. Obtoženci izjavljajo, da gleda cerkvenega imetja zanje ne obstaja zakoni sovjetske vlade, temveč samo kanonski zakoni.

V Varšavi se je vršilo veliko protestno zborovanje proti preganjanju katoliške duhovščine v Rusiji in so zastopniki poljskih društev naprosili za posredovanje papeževega nuncija. Z enako prošnjo se je obrnila poljska katoliška ženska zveza na mednarodno zvezo katoliškega ženstva. Zelo se zanima za usodo obtoženih duhovnikov tudi angleška vlada, ki je po svojem zastopniku v Moskvi že dala posredovati v prid obtožencem. Zaprosila je tudi sovjetskega zastopnika v Londonu, da stori vse mogoče, da se prepreči smrtna obsooba.

Zadnje vesti o tem procesu, ki prihajajo iz Moskve preko Bruslja pravijo, da je nadškof Cieplak obsojen na smrt, vsi ostali duhovniki pa v triletno do desetletno ječo.

Zdravniška vest.

Zdravnik dr. Rado Šfiligoj se je preselil v ulico Mameli (via Scuole) št. 8, tik stare gimnazije ter ordinuje istotam od 9-11 in 2-3. Dr. Šfiligoj je zelo dober ginekolog in rodničar, zato ga našim čitateljem prav toplo priporočamo.

Srečna Gorica.

V nedeljo je bival v našem mestu pokrajinski tajnik fašistov odv. P. Pisenti iz Vidma. Zvečer se je vršila v restavraciji Corso pojedina. Udeležili so se je zastopniki raznih oblasti in drugi odličnjaki. Med drugimi so bili navzoči: viceprefekt Piomarta, senator Bombig, dr. Pascoli, zastopnik goriškega mesta cav. Fabioči in uredniki »Nove Dobe«. Vršile so se seveda tudi napišnice, ter sta poleg g. Pisentija govorila tudi viceprefekt Piomarta in senator Bombig, ki je napival združiti nacionalistov s fašisti. Po pojedini je šla cela družba k predstavi v gledališču Verdi.

K umoru na bregu Korna.

Kakor smo zadnjič poročali, so našli dne 22. t. m. na desnem bregu Korna mrtvo neko Albino Tesač, ki je bil po izreku zdravnikov zadavljen. Kakor smo javili je bil osumljen zločina in arretiran oni moški, ki je odšel z njo iz gostilne; imenuje se A. Sauer, doma iz Gorice, star 23 let. Pozneje so dali pod ključ še druga dva moška, s katerimi je bila nesrečna žrtev oni usodepolni večer v družbi. Poročali smo, da so našli umorjenko skoraj brez obleke. Zdaj se sliši in tudi »Piccolo« to potrjuje, da so našli njeni obleki na Sauerjevem stanovanju. O podrobnostih zločina varuje preiskovalna oblast strogo tajnost. Najdena obleka je vendar brezvremen dokaz, da je Sauer morilec, oziroma vsaj med sokrivci.

Zložin v ulici Codelli.

Kakor čujemo, je nastal v tej umazani zadavi popoln preokret. Preiskovalna sodniška oblast varuje še strogo tajnost, zato ne moremo še nič natančnejšega proročati. Govorí se pa, da so zadevo, ne vemo po čigavi »zaslugi«, silno pretirali.

Smrtni padec.

Izvošček Karol Grusovin, stanujoč Via Camposanto, star 48 let, se je vratil v nedeljo 25. t. m. okoli 11. ure zvečer domov. Ko je stopal po temnih

stopnicah v svoje stanovanje, je omahnil in padel vznak nazaj. Padel je po stopnicah pa tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in vsled tega kmalu nata izdihnil. V tork popoldne se je vršil pogreb, katerega so se udeležili vsi goriški fijakerji.

Nesreča s kolesom.

V noči 26. t. m. okrog ene ure je padel s kolesa neki Valentini Jožef, stanujoč na Gradu, ter se je precej močno poškodoval. »Zeleni križ« ga je odpaljal v bolnišnico.

Obnova Goriške. Na zadnji poziv v Goriški Straži, da naj blagovolijo vsi oni, ki so dobivali naš list, poslovno pa naša županstva, naše stavbene zadruge, prav posebno pa zadruge vojnih oškodovancev, poravnati zaostalo naročnino, so se prizadeti le deloma odzvali. Ker morame nujno urediti račune s tiskarno, prosimo ponovno do dolžnikov nemudoma pošljejo dolžne zneske na upravo »Goriške Straže« v Gorici, Via Mameli št. 5., z opombo, da je denar namenjen za »Obnovu Goriške«.

Slovenska čebelarska zadruga. r. z. z o. z. v Gorici, bo imela svoj redni občni zbor v zmislu § 24. zadržnih pravil na belo nedeljo, 8. aprila t. l. točno ob 9% v Gorici v dvorani restavracije pri »Zlatem Jelenu« (nasproti škofije) z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo: a) načelnikovo, b) tajnikovo, c) blagajnikovo, d) nadzorništva;
2. Potrditev letnega računa;
3. Organizacija razprodaje medu in izdajanje čebelarskega glasila (poroča tajnik dr. Bobič);
4. Izprememba ozirona dopolnilo zadržnih pravil v zmislu, da bodi vsak član dolžan podpisati delež v razmerju s številom panjev, ki jih ima;
5. Volitev novega načelništva;
6. Volitev novega nadzorništva;
7. Napravljanje umetnih rojev (poroča mons. dr. Ličan);
8. Vzgojevanje matic (poroča tajnik dr. Bobič);
9. Morebitni predlogi;
10. Slučajnosti.

Načelništvo

Slov. čeb. zadruge v Gorici.

Izgubljeno.

Neki duhovnik je 20. t. m. pozabil v vlaku na progi Dutovlje-Podbrdo brevir. »pars verna«. Kdor je našel knjigo, je naprošen, da jo izroči domačemu duhovniku.

Kaj je novega na deželi

Roparski umor v Ročinju.

Roparski umor v Ročinju, o katerem smo zadnjič poročali, razburja še vedno zlasti Soško dolino in se o njem povsod razpravlja. Ljudje se s strahom vprašujejo: kam smo prišli, od kod naenkrat toliko podivjanosti med našim ljudstvom? Brezvomno je vojska posirovela posameznika in celotno družbo, a bilo je splošno upanje, da bo povojsna doba vplivala blažilno, ter se bo v nekoliko letih naše ljudstvo nahajalo zopet na oni moralni višini, na kateri je bilo pred vojno. Toda varali smo se! Kljub vsemu izobraževalnemu in prosvetnemu delu zadnjih let moramo z žalostjo ugotoviti, da ne pridemo iz blata. Priznati sicer moramo, da se pretežni del našega ljudstva vedno bolj čisti in trezni. Izobraževalno in društveno delovanje se vedno bolj širi in rodi tam, kjer se ga ljudstvo oprijemlje že tudi lepe sadove:

Vračajo se zlati časi predvojne dobe. Vendar so pa gotovi odstotki našega ljudstva povsem nedostopni za kakšno poboljšanje. Med njimi še vedno gospodari in se še bolj poglobuje sebičnost, sirovost, nepoštenje in nenavnost. Zlasti se te opaža

v onih krajih, kjer vlada alkohol — žganje —, ter ni nikakega smisla za izobraževalno delo. V takem ozračju se je rodil, kakor se zdi, tudi strašni ročinski zločin.

Ali je kaj novega?

Varnostna oblast je oddala svoje spise preiskovalnemu sodniku, ki pa varuje strogo tajnost. Vseh pet oseb, ki so bile zaprte stoji pod enako obtožbo in bo se le preiskava dognala glavnega kriveca. Kakor poročajo ljudi, so pri dveh osumljencih, in sicer pri zadnjič imenovanem Kosu in še enem drugem taje našli okrvavljene čevlje.

LIVEK.

»Izobraževalno društvo Livek« predeli dne 2. aprila ob 3. uri popoldne veselico na Livku. Na dneynem redu bo petje in ena ljudska igra v treh dejanjih. Vabimo k obilni udeležbi!

OPATJESELO.

Nesreča pri nas v Opatjemselu res nikoli ne počiva. Koliko žrtev so zahtevale razne granate in druge razstreljive snovi. Danes vam moramo poročati pa o nesreči, ki se je dogodila na lov. Ivan in Emilij Pahor sta šla na lov v Novo Vas. Ko pa je eden iz-

VESELA VELIKA NOČ!

Juda Iškarijot.

France Bevk.

Predvčerajšnjim zjutraj, včeraj o-poldne in danes zvečer sem ga viden. Videv ga bom jutri in pojutranjem in vse dni do tiste ure, ko ga bom pustil za dedčino otrokom. Star je, kakor je zemlja stara, neizbežen, kakor je smrt neizbežna, vsepričuoč kakor senca človekova.

Juda Iškarijot! Proklét na veke, senca hudičeva, seme vsega zla! Napolnil je mojo žalost in moj gnjev, sedel je kot krastača na mojo dušo, zabodel se je kot trn v srcē. Vidim ga ob belem dnevu in še v sanjah mi ne da miru. Ves črn je in mračen, njegova hoja je negotova in plaha, kot da se mu rušijo fla pod nogami. Njegova beseda je čudno lepka, pred njegovo ljubeznijo beži še golazen.

Kadarkoli ga vidim, se izvije iz črnej glorijske, ki ovija njegov obraz, lik glave, ki je siva in vsa z gubami preprežena kot sito.

Bil je starec, ki se je rodil, da poddeduje za očetom ped peščene zemlje, katera mu je dajala radosti tako malo, kot je bilo grozdje in klasje skopo, še za vsako potno srago eno zrno ne. Vendar ni tožil, dokler se ni zgodilo, da se je v enem mesecu za deset let postaral in za petdeset let doživel, trpljenja in ponižanja. Postava je vklesala strašne pismenke na njegov obraz in mu izmogzala hrbitenico. Skoro opotekel se je predme.

»Petinpedeset let imam... sinove in hčere... a še nisem bil zaprt ali kaznovan...«

Njegova beseda je klicala po čudnem usmiljenju. Oči je uprl v tla kot da se sramuje greha, ki ga ni mogel razločiti v svoji vesti.

»Kako se je to zgodilo?«

»Juda Iškarijot je vse to naredil...«

»Odprl sem oči in usta; nerazumljivo je vpilo po jasnosti. Do tedaj sem poznal Juda Iškarijota samo iz svete-

ga pisma. Ali sem tedaj razmišljal o ti uganki človeške duše? Podlež, ki je dajal sovraštvo za ljubezen. Napuh, ki je hotel z lžim dejanjem premagati Bogd. Nevoščljivec, ki so mu oči krvavale ob pogledu na Janeza, ljubljenca Jezusovega. Lakomež, ki je izgnal božjo besedo iz duše in položil srebrnike vanjo. Dnò vsega zla je bila nevera. Ko so Jezusa na rokah nosili in so mu čudežna dela postiljala pot s cvetjem in oljkami, ali ni bil med najvernejšimi in prvi na njegovi desnicu — ker se ga je bal. Ko se je pričelo dopolnjevati, kar se je imelo in morallo dopolniti, je mrknila njegova vera. Udaril je s čelom ob tla pred sovragi in se je ponudil za hlapca. Božljivcu ni ostalo toliko poguma, da bi iztegnil kazalec in pokazal nanj — poljubil ga je...«

Ko sem pogledal starca v obraz, se mi je zdelo, da vidim znamenje poljuba na njegovem čelu. Ne! Bil je le udarec biričev, ko so ga gnali v ječo. Povedal mi je zgodbo, ki jo je trgal v kose in začenjal znova. Kot da priča zoper brata. Ena zgodba izmed tisočih, na včer zamolčanih.

Doma je bil nekje iz kobariškega ali idrijskega okraja, ne spominjan, se več. Imel je človeka, o katerem je mislil, da je njegov prijatelj.

V dneh, ko misel ni bila zapečata s sedmerimi pečati in beseda zaklenjena, je bil med najglasnejšimi; njegovi govorji so bili najbolj goreči. Le včasih se mu je pomračilo čelo,

kot da spomin trka nanj. Bogve zakaj? Vsak človek ima tiho vodo, ki ga razjeda v globini, ko pride ura in se zopet pomiri. Čemu je treba, da je to zavist ali hujšega kaj?

Le enkrat se je zgodilo, da se je izmuznilo njegovo srce na dlan in smo ga videli razločno, kar nas je bilo primizi. Zbal se je naših pogledov, zdrznil se je in ga skril kot kača noge.

štovati, ne? Stara postava je bila boljša... Kaj buljiš? Ej, nisem kot Juda, da bi izdal svojega prijatelja...«

Molčal sem kot grob. Moja radost, da me je nagovoril, se je spremenila v strašen strah, ki mi je še besedo zaprl...«

»Čuj,« se je nagnil do mene, da sem čutil njegovo sapo v usta. »Nikoli ne vemo, kaj pride. Mnogo je takih. Če kako besedo rečeš, ali če hraniš

Velikonočna.

*Stolnica je himno pela,
kakor jo pojo izbrani
nebeščani.*

*Jaz pa zunaj sem poslušal,
kot poslušajo trpini
v solz dolini.*

*In srce je ulovilo
dva slovesna mol-akorda :
Sursum corda!*

*Sursum corda! Kvišku srca!
Dan vstajenja, verska srenja,
se začenja.*

*Kmalu bo po dnevu bojnem
muka tuja, smrt nam tuja.
Aletuja!*

Silvin Sardenko.

Vsakomur se enkrat spodrsne in po-zabljeno je bilo.

»Prišla je preizkušnja za nas vse. Po cvetni nedelji veliki teden, ko je bilo treba naložiti križ. Kje je bil on? Ločil se je od nas kot voda od olja v svetiljki. Nisem ga videl odkritega obraza in njegova beseda se je spremnila... Ko se je odtegnil popolnomā, ga nisem videl več. Kod je hodil moj sosed?

Zdelo se mi je, da sem ga srečal nekoč v temi, ko sva se vračala s prijateljem v trpljenju domov in sva tehtala z besedami vsak svoje težave. V gosti kopici senc je stal; ko sva prišla blizu, je izginil v nič.

Nato sem ga jasno čutil, da стоji pred vratimi, ko sem učil svoje otroke moliti, tako kot me je mati učila. Njegove oči so sijale skozi ključavnico. Ko sem odprl vrata, je izginila njegova senca za vogal.

Ko sem zvečer bral iz knjige, sem ga slutil, kako pritiska obraz na šipe. Še ozreti se nisem upal, a njegovo sano sem čul. Moja beseda je postala tišja, nazadnje je umolknila.

Zvečer nisem mogel spaši. Bil sem prepričan, da stoji ob omari, ob umivalni posodi ali v kotu kje in si ne upa dihati. Kaj bom zaklical v svojih mučnih sanjah.

To so najstrašnejše ure, verjemite mi. Kot zlò visi nad teboj in ga ne moreš ne vzreti ne pregnati.

Zgodilo se je, da sva se srečala v go stilni. Pozdravil me je in sram me je bilo, ker sem slabo sodil o njem. Pri sedel je k meni. Smejal se mi je. Na točil mi je vina v kozarec in pil sem. Še celo roko mi je ponudil in svojim besedam je prilil polovico medu.

»Kod hodiš?« mi je dejal in mi menjikal, kot da se norčuje. No, jaz sem bil v svoji hipni radosti slep. »Kod hodiš, da te ne vidim? Saj ni jeze v tebi? A? Staro postavo morava spo-

kaj zapisanega, saj veš... Meni ni zato, da bi si pogubljal dušo.«

Zrl me je v punčice. Strašno je gorelo v meni. Visel sem nad prepadom: ta občutek je od trenutka do trenutka bolj rastel v meni. Sosedov obraz se je naenkrat premenil, ali pa nisem videl preje črnega moža z zloveščim pogledom — Juda Iškarijota.

Tisti hip se je dvignila njegova roka in padla trdo, a očetovsko na mojo ramo. Še en nasmeh je sprejetel njegove ustnice. Dve črni senci v kotu sta se dvignili; pristopili sta in me uknili, ki nisem vedel, kaj se godi z menoj. Juda je **mej tem izginil v noč...**

Kaj bi vam pravil natančno, ko vse veste. Vse so mi zapisali na obraz. Jaz nisem krov. Brez mene spreminjajo zakone in zemljo in me tepejo z njimi. Juda se še ni obesil, ker še ni velika noč...«

To je bila povest starca. Sključen je odšel in ne bom ga videl več, le sled njegove zgodbe je ostal.

Jedva je zaprl vrata za seboj, sem spoznal sprevod, ki se je pomikal dan za dnem mimo in ga moje oči niso zagledale. Vsi so nosili isto starčevo zgodbo kot strašno relikvijo pred seboj.

Vprašal sem mladeniča: »Kaj ti je fant, da si se postaral in pomračil tako zgodaj?«

Molč, kot da se boji izreči besedo, je pokazal na znamenje Judeževega poljuba na svojem čelu.

In tako ženica in dekle in otrok. Kaj ste zakrivili?

Grmada muk, kakor na križu, ki ga nosijo ob križevem potu po cerkvi od biča do grenkega žolča. In med vsemi stoterimi mukami ena sama beseda, z gnušom izgovorjena, stokrat prokleta, ki se je razplodila huje nego Kajnov rod.

Videl sem ga predvčerajnim, včeraj in danes. Videl ga bojn jutri, pojutranjem in vse dni do tiste ure...

Petelinje petje (Ivan Papini).

»Goriška Straža« prinaša na tem mestu odlomek iz znamenite Papinijeve knjige »Zgodovina Kristusova«. Pisatelj opisuje, kako je na veliki četrtek zvečer ugrabil police farizejev in pismarjev Kristusa v vrtu Getsemani. Zvezanega so peljali skozi temne jeruzalemske ulice v hišo velikega duhovna Kajfe. Čim je bil Kristus aretiran, so ga njegovi apostoli zapustili, bežali so iz vrta v največji naglici, trepeljajo za svoje življenje.

»Izmed enajst ubeglih apostolov,« — pravi Papini — »sta se skesa samo dva svoje strahopetnosti in sta od daleč v senci zidov sledila gugajočim se svetilkam stražnikov, ki so vedli Kristusa v brlog morilcev: bila sta Simon Jonov in Janez Cebedejev.«

Janez, ki ga je zluzinčad Kajfe dobro poznala, je vstopil na dvorišče Kajfove palače skoro v istem trenutku kot Kristus, toda Simon — bolj sramežljiv in strahopeten ko Janez — ni maral vstopiti. Ostal je zunaj pred vratimi. Ker Janez ni videl nikjer tovariša in ga je želel imeti pri sebi, da se tolazita in če treba braniti, je po par trenutkih šel zopet na cesto. Pregovoril je nezaupno vratarico in peljal Simona na dvorišče. Toda ob prestopu praga ga je žena spoznala:

— Ali nisi tudi ti eden izmed učencev moža, ki so ga vjeli? —

Toda Peter je osupnil kakor užajan:

— Ne vem in ne razumem, kaj hočeš reči. Jaz ga ne poznam.

In v družbi z Janezom se je vse delal k ognju, ki so ga bili zanetili hlapec na dvorišču, kajti dasi v aprilu je bila noč mrzla. Toda žena se ni dala ugnati. Stopila je k ognju in ga je natancno pogledala:

— Tudi ti je vzkliknila, si bil z Jezusom Nazarenskim.

In zopet je on tajil s prisego.

— Ti rečem, da ga ne poznam.

Vratarica se je vrnila, majaje z glavo, k vkhodu, toda možje so postali nezaupni, preodločno tajenje Simona Petra jih je napolnilo s sumom. Premerili so ga od nog do glave in dejali:

— Gotovo moraš biti njihov, zakaj tudi po govorici te spoznamo.

Tedaj je začel Simon spet prisegati in se zaklinati, da ni res, tu pa stopi predenj mož, nek sorodnik Malha, kateremu je bil Peter odsekal uho, zapre mu besedo in izjavil:

— Saj sem te viden v vrtu z njim!

Peter zapleten v laži se je začel iznova rotiti, da ga zamenjujejo z nekom drugim, da ne spada med prijatelje onega moža.

Prav v tem trenutku so peljali Kristusa, zvezanega med stražniki, preko dvorišča na drugo stran poslopja kjer je stanoval Kajfa, in Kristus je slišal Petrove besede in ga je pogledal. Samo hip so ga zrle te oči — te oči, v katerih je bil Peter zagledal nekoč lesket božanstva — samo za hip ga je pogledal z očmi, ki jih je bilo težje prenesti, ko so sijale v milini kakor v srdu. In ta pogled je ranil za vse večne čase ubogo, stiskano srce ribičeve in do smrti ni mogel zabiti teh milih in bolestnih punčic, ki so počivale na njem v tej noči strahot, teh punčic, ki so govorile v enem hipev več in bolj presunljivo kakor tisoč besed.

— Tudi ti, ki si bil prvi, ti, ki si mi zbujal največje upanje, ti, ki si bil najbolj trd, a najbolj iskren, najbolj neveden, a najbolj gorečen, tudi ti, Simon, ki si me pri Cezareji nazval po mojem pravem imenu, ki poznaš vse moje besede in si me poljubil z istimi ustnicami, ki me sedaj ne poznajo, tudi ti, Simon Peter, sin Jane, me zatajuješ pred obličjem njih, ki me hočejo umoriti! Prav sem imel, ko sem te imenoval nekoč kamen spottike in ti očital, da misliš kakor Ijudje in ne iz Boga. Če nisi čutil v sebi moči, da piješ z menoj kelih sramote, ki sem ti ga tolkokrat opisoval, zakaj se nisi vsaj skril, kakor so storili drugi? Beži, da te ne vidim več do tistega dne, ko postanem resnično svoboden in boš ti resnično obnovljen v veri.

Če se bojiš za svoje življenje, čemu si tu; če se ne bojiš, čemu me zatajuješ?

Juda Iškariot je bil vsaj v zadnjem hipu bolj iskren od tebe; prišel je z mojimi sovražniki, pa ni tajil, da me pozna. Simon, Simon, ali ti nisem rek, da me zapustiš kakor vsi drugi, a sedaj si bolj krut od njih. Jaz ti sem že odpustil v svojem srcu, jaz stojim pred smrtno in odpuščam vsem, ki me morijo; tako odpuščam tudi tebi in te ljubim, kakor sem te ljubil vedno. [Boš mogel pa sam sebi kedaj odpustiti?]

Simon je pod težo tega pogleda sklonil glavo in srce mu je tolko v prsih kakor zdivjan jetnik. Spateni obličeje ga je neznosno skelelo, zdelo se mu je, da ne stoji kraj ognja, temveč ob žrelu pekla. Srce se mu je grudilo od kesanja in bolečine: zdaj se mu je zdelo, da se spreminja v led, zdaj, da cela njegova oseba gori v plamenih. Pred minuto je dejal, da ni nikdar poznal Kristusa in sedaj se mu res zdi, da ga je šele v tem trenutku prav spoznal, ko so ga njegove oči preboldile z bleskom meča nadangelovega.

Z težavo se je dvignil na noge in se napotil z opotekajočimi koraki proti vratom. Bil je komaj zunaj, ko je v molčeci samotnosti budeč se zore zapel v daljavi petelin. Ta vesel in krepak spev je bil za Simona, kakor klic, ki predrami z enim udarom spečege iz težke more. Tedaj si videl v negotovem jutranjem svitu moža, ki je korakal kakor pijan skozi mesto, glavo je imel skrito v plašč, njegova ramena so se tresla od sunkov obupnega joka.

Plakaj, Simon, saj ti je dal Bog milost joka. Plakaj zase in radi Njega, plakaj za svojega izdajalskega brata, plakaj za svoje ubegle tovariše, joči za smrt Njega, ki umrje tudi za twojo ubogo dušo, joči za vse, ki pridejo za teboj in storijo, kakor si storil ti, in bodo zatajili svojega osvoboditelja, ne da bi odkupili svojo krvodo s ceno kesanja. Plakaj za vse odpadnike, za vse izdalce, za vse tiste, ki porečajo kakor ti: «ne spadam med njegove». Kdo je med nami, ki ni storil vsaj enkrat, kar je storil Simon? Koliko jih je med nami, ki smo rojeni v Cerkvi Kristusovi in smo v detinskih letih z ustecu izgovarjali njegovo ime in priogibali kolena pred njegovim okrvavljim obličjem, koliko nas je, ki nismo iz strahu pred posmehom sveta dejali: Nikdar ga nisem poznal?

NA ISTRSKI GESTI.

Temni nebo za istrskimi se hrivovi, poganja kmetiče vole po kamniti cesti, da predno vležejo na potja se mrakovi bo mogel truden se doma za mizo vsesti. Hitita vola, da se voz ropotače pomika dalje. Kmetiče sključeno ob strani z njima dalje stopa, da dospe do koče, se predno mu nevihta bližnja to zbrani.

Zavija v temo vsa se pokrajina, megla so krila črna razprostrle. Zemlja vpije, hoteč pregnati sence, ki so dalce segle. O Istra, solnce svetlo tebi kdaj zasiti?

Mladika.

Iz mlade sadike, ki je bila pred parleti položena v zemljo, se je razvil lep list, na katerega smo printorski Slovenci in tudi Slovenci onostran meje, kamor se je letos razširil, lahko z vso pravico ponosni. Je to sicer edini slovenski družinski list, je pa tudi to obenem list, ki ga smemo pokazati všakomur; kot tak lahko stoji ob strani vsega inozemskega družinskega lista, bodisi po svoji opremi, ki nosi pečat Toneta Kralja — enako kot Slovenka — bodisi po svoji notranji vrednosti; saj je pridobil za svojega urednika oz. sourednika našega priljubljenega pisatelja Fr. Finžgarja.

Ni treba da mnogo govorimo o listu na splošno. Če ga hočemo spoznati, le prelistajmo njegovo vsebino. Na prvem mestu prinaša lep, dobro pripravljen prevod, znamenite Tolstojeve (To ni Lev N. Tolstoj, ampak starej-

slovenski hiši, ne raste. Širite ga od družine do družine; kjer ga še nimajo, naj ga naročete!

Pošljite 25 lir Upravi Mladike v Gorici, ulica Carducci 4 in doposlali Vam bodo list. Sezite po dobrem čitvu!

Slovenka.

Z novim letom je pričel izhajati v Gorici list, ki si je nadel lepo ime «Slovenka». Namenjen je v prvi vrsti naši ženski mladini, našim dekletom, ki se morajo pripravljati za težek poklic gospodinje in matere. Morda je nastal ta novi list ravno pravi čas, ko je treba živo zainteresirati vse narodove sile za naš slovenski materinski jezik in prenesti to zanimanje v vse naše sloje z vsemi pripomočki, ki so nam na razpolago. In kako velike važnosti je to, da berejo in sicer z zanimanjem berejo naše žene in deklet?

Dobrodošel je praktičen del. V njem dobite modo, različne kroje z mnogimi podobami, vezenine, i. t. d. Kuharicam so dobodošli praktični recepti. Med zapiski so ob kratkem najznamejši dogodki iz ženskega sveta.

List izhaja 15. vsakega meseca in stane za celo leto 10 lir. Naroča se pri upravi Slovenke, ulica Mamelli št. 5 v Gorici. Sezite po njem. Mladenke, vaš list je to; širite ga!

Naša založba.

Kaj se godi z Našo založbo, s tem skoraj edinim književnim podjetjem v Julijski Krajini? se vpraša marsikdo. Ali živi ali životari, ali je prenehal že zdavnaj kot vgasne marsikater lepa misel sredi najlepšega zleta?

Naša založba živi. Pred nekaj dnevi se je vršil redni občni zbor, na katerem se je prejšnji odbor le za malenkost spremenil. Poročila, ki so bila podana na tem občnem zboru, so za gospodarsko stran kot tudi za moralno stran Naše založbe vgodna.

Če pomislimo, da je Naša založba v kratki dobi svojega obstanka izdala štiri lepe in pomembne knjige, moramo reči, da je založba v prvem poslovnem letu storila v polni meri svojo dolžnost.

Prva je bila knjiga Plebanus Johannes, Pregljev roman, ki ga lahko štejemo med najlepše slovenske knjige zadnjega časa. Zato je bil tudi knjigotržni uspeh te knjige popolnoma povoljen; knjigo precej kupujejo še danes in le visoki nakladi se imamo zahvaliti, da jo je še nekaj v zalogi.

Druga knjiga so bile Franceta Bevka najboljše črtice in novele, ki jih je zbral pod skupnim imenom »Faraon«. Kritika je tudi to knjigo enoglasno pojavila, občinstvo je seglo po nji. V zalogi je le še par sto izvodov in se lahko smatra toliko kot razprodana.

Tretja knjiga so tri enodejanke Stanke Majcena, ki jih je zbral pod skupen naslov: »Za novi rod«. Vse tri sozialne, vse tri veže ena notranja nit, vsak naš inteligenčni bi se moral poglobiti vanje in kak boljši oder bi moral poizkusiti zaigrati — fino naštudirano — eno ali drugo igrico.

Cetrta knjiga je bila »Jadranski almanah«, ki ga je uredil dr. Alojzij Res. To je knjiga, ki podaja naše sile, resumē našega dela, je in mora biti zrcalo nas Primorcev in naših duševnih sil. Ne smel bi manjkati zato nobeni hiši. In ko bo leto za letom prihajal med nas, bo naša najlepša kronika, naš največji ponos. Ljudstvo je seglo po njem. Toda še premalo. Ali ga ima vsak inteligent? Dvomimo. Zato naj stori vsak svojo dolžnost. — Na tem mestu opomnimo samo, da Almanah izide v prihodnjem letu zoper, še lepši in popolnejši.

To je rezultat dela preteklega leta. In v bodoče? Poleg almanaha se pripravlja večje delo, ki bo gotovo od vseh Slovencev toplo pozdravljen. Ne bomo razvijali velikih načrtov; delo drugega leta naj zopet dokaže, da je »Naša založba« resno književno podjetje, ki stremi za tem, da obogati književnost primorskih Slovencev z novimi knjigami, ki bodo v ponos založbi in narodu.

Istrska pokrajina.

Nad cesto gozdic borovih dreves kot jata plašnih, izgubljenih ptic, katere je vihar razkropil in ne sliši nihče njih obupni klic. Povsod okrog pogorje pusto in le redka koča svoj vzdiguje krov v nebo proseč pomoči. Ladja, ki zaman rešitve išče iz valov.

Vstajenje.

Oklepal nas mrak je, objemal nas mráz...
Od kje se to divno življenje je vzelo,
ki danes je v gajih in v polju vzbrstelo
in piše v oblake obljudljeni čas,
da bodo se v cvetje poljane ovile,
raz prsi se skale moreče zvalile,
ovil nas življenja in svobode kras.

Iz dna vseh globin, izpod hribov in skal,
to novo brstenje, življenje poganja,
ni mrtvo bilo, v omami le spanja,
kot da dih proklestva bil nanjo je pal,
a prišla je ura, zdaj sila brezdanja
se vzpenja, pozabljen zvon sreče pozvanja.

To misli svečane Vstajenja so sanj,
pa v njih se je naše srce prebudilo,
od meča krvice je udarjeno bilo,
dastrup malodušja razlil se je vanj.
Zdaj vstaja, poraja vsa nova ga sila
s pogumom priroda ga je napojila:
o, pridi vstajenje vseh pričakovanj.

ši pisatelj) povesti »Knez Serebrjani», ki je najboljša ruska ljudska povest in opisuje čase carja Ivana Groznega. Kdor prečita prvo poglavje, bo moral brati vse.

Pisatelj in urednik lista, Finžgar piše vrsto črtic pod skupnim naslovom »Pisarna«; ena je bolj resnična in iz življenja vzeta kot druga, ena je bolj zanimiva kot druga.

Ne smemo preiti preko Remčevih »Vžitkarjev«. Kmečka drama je to. Toličko stokajo naša društva, da nimajo kaj igrati in mnogo jih je, ki niso še opazili te lepe, zares lahko vprizorljive igre. Morda bo to igra, ki se bo v bodoče zelo mnogo igrala po naših podeželskih odrih.

Med drugim leposlovnim gradivom se oglaša tudi France Bevk skoraj v vsaki številki z eno črtico. Dalje Ivo Pregelj, Lea Fatur in mnogi drugi leposloveci, da ne pozabimo omeniti pesmi Janka Samca, M. Elizabete, A. Debeljaka in drugih.

Zanimiv in pester je tudi poučen del. Kdo ne čita rad Podlogarjev članek o roparjih na Slovenskem? Viktor Steska piše o umetnosti; spis pojasnjuje slike. Dr. Brecelj poljudno razpravlja zdravstvena vprašanja, Humeck piše o gospodarstvu, peseben oddelek prinaša nasvete za dom in kuhiško umetnost. Vse polno drobtin iz gospodinjstva in gospodarstva najdeš v listu. Razgled svetovnih dogodkov je kaj dobrodošel; vse pojasnjujejo lepe in obile slike. In na koncu se koticak za smehek, poln smešnic in ugank.

Kaj hočete še več za 25 lir na leto? In to dobite slednji mesec točno. Le čudno se nam zdi, ako zanimanje za list, ki bi ne smel manjkati v nobeni

ta, da se potrdijo v slovenski besedi, ki jo bodo nekoč učile in ki jo učijo naše otroki. Prepričani smo, da bo Slovenka v tem oziru mnogo pripomogla; bolj ko bo govorila preprostim mladenkam na srce, večja bo njena zasluga v tem oziru. Ne bo dajala samo pouka in zabave, ampak bo tudi zvesta varuhinja naše besede.

Poleg tega pa nudi Slovenka mnogo zabave in pouka. Med leposlovnimi prispevki lahko s posebnim ponosom omenjam lepo samostansko povest Ivana Preglja »Dom gospè matere Serafine«, katerega bere vse z največjim zanimanjem in ki je sicer majhna, a ena najboljših Pregljevih povesti. Drugi leposlovn sestavek je »Deklice davnine«, znano delo znanega francoskega pisatelja, ki ga je prevedel mladi pesnik Miran Jarc. V dvanajstih črticah opiše pisatelj dvanajst deklic, iz vsake dobe eno, ob enem nariše tudi tedanje šege ljudstva. Ne pravijo zmanj, da je to ena najlepših francoskih mladinskih knjig.

Med posameznimi sestavki so pesnice, ki se prilegajo ženskemu občutju, tu pa tam tudi kaka črtica.

Zanimivi so poučni članki. Uvodni razpravlja kako zanimivo žensko vprašanje. Četrta številka, ki izide zdaj o veliki noči, prinaša članek od Matilde Serao o ženski volilni pravici. Iz prejšnje (tretje) številke naj naveدهмо samo članka kot »Slabo živčevje naših otrok«, »Otrok in delo«, »O lepoti telesa«, »Hrana otrok«, i. t. d. To so članki, ki bi jih moral prebrati vsako dekle, vsaka mati.

Dalje prinaša »Slovenka« vsak mesec članek o kaki znameniti Slovenki. Zadnja (tretja) številka je pisala o Jo-

LUDVIK ZORZUT:

Il carro del Sabato Santo.

Okoli velikonočnega ognja, ki so ga ukresali s kremenom, se prerivajo vaški otroci s kresilnimi gobami na dolgih žicah. In ni še dobro ogenj posvečen, ko se bosonogi spustijo bežeč s svetim ognjem proti domu. Srečna hiša, ki prva prejme sveti ogenj, ker potem bo obvarovana nešrečnega ognja. Na blagoslovjenem ognjišču se dosti bolje speče velikonočni kruh. A ono deklē, ki pride s žegnom iz cerkve prva domov, ona bo vse leto — kakor pravijo Štajerci — najbolj «flisik» (prva pri delu); pri nas se pa ta omoži še tisto leto. Mi pa ne veliko noč po procesiji bomo morali «na tešče» pokusiti «svečega žagna», otroci pa «meniha».

Štajerski Slovenci kurijo velikonočni kres na veliko soboto zvečer ali na veliko nedeljo pred svitom, «da mraz ajde ne pogubi». Naokoli nosijo plamenice (baklje), «da Kristus iščejo», kakor pravijo. Z velikonočno vodo škropě poslopja in polja. In kdor se umije pri gloriji s to vodo obraz, ne bo imel mrzlice. Nekaterim izmije velikonočna voda vse grehe.

Čehi in Nemci pravijo velikonočnemu ognju: «Judeža Iškarijota žgati», to je, da Judeževu podobo sežigajo.

Vsi narodi imajo svoje pristne običaje, a narodova duša svoje prazne vere.

Tudi italijanski narod ima svojo vero v moč velikonočnega ognja.

V spominu imam iz begunske dobe velikonočni običaj iz Florence.

Zgovorni Florentinci so nam obljubljali, da bomo videli na veliko soboto ob glorijs pred stolnico voz in golobiča. Pred katedralo da pripomejmo il «carro del Sabato Santo», ob glorijs, «a mezzogiorno in punto», da kardinal izpusti golobčeka, ki poleti — ziskrivo svetega ognja v kljunu — po cerkvi skozi vrata naravnost voz, ki prične v momentu streljati.

V prejšnjih časih — že v letu 1305 — so imeli prvi voz, s katerim so vozili sveti ogenj po mestu. V novejših časih so vpeljati ceremonijo «della Colombina». Sedanji voz je iz l. 1700, res triumfalni, opremljen z lepimi slikami in okraski; mrtvaškemu podoben, le da je ves zakrit in proti vrhu v obliki visokega, rotlega stolpa. Od glavnega oltarja je napeljana v voz metalna žica, po kateri — ko kardinal pritisne na gumb — zanese golobček — električnim potom — iz kremena (iz božjega groba prenesenega) ukrešeno iskrivo v voz napolnjen z raznim zapaljivim strelivom, ki se razstreli.

Na veliko soboto torej so se valile velikanske množice «dei nobili Fiorentini» in okoličanov po širokih ulicah, ki se stekajo na «Piazza del Duomo». Črno morje živačnega, ciceronskega ljudstva je valovalo ob stebrih mogočne katedrale in se zaježilo globoko dol in ulicah. Gran-

diozna kupola je sprejela v svojo senco sinove «della Città del Fiore», a med meščani se prerivajo seljaki inje v pisanih nošah, zagoreli Tokanci, kmetje iz okolice. Paglavci so splezali na svetilnice. «Ecco il carro!» — Kakor ladja z visokimi jadri na razburkanem morju — zibal se je proti katedrali il carro del Sabato Santo. Štiri beli voli, dragoceno okrašeni ga počasi vlečejo. Tisoči in tisoči oči je vanj uprtili kakor v boga malika. Šumenje in vrvenje ogluša ozračje. Portal katedrale je na široko odprt. Il carro čaka golobčeka. Okoličani silijo v stolnico, ki je polna samih kmetov in kmetic. Oni imajo danes prednost v cerkvi.

Nad velikim oltarjem čaka golobček na kardinalovo povelje, pravljjen vsak hip za polet. Samo miglaj, pa zleti. Kmetje so v skrbeh. Če poleti dobro — sijajna bo letina — poleti slabo — slaba letina. Kmetice upirajo vani proseče oči: «Farai bene — sai!»

Prosvetna zveza.

Da mora priti pomlad po mrzli zimi, je gotovo. Gotovo je bilo, da bo prišla po kruti socialni zimi, ki je divjala z grozo telesnih sil — pomlad tudi na kulturno polje in poklicala na dan duševne sile, ki naj bodo protest proti sili mišic in pesti.

Pa je res prišla cvetoča vesna na naše prosvetno polje. Vsepovsod so zrastla društva, zadonelo je petje, zavirala je godba, razmagnila so se srca, polnile dvorane, uprizarjale igre in sejalo prvo vzgojno seme socialne misli po novih brazdah.

Orači so orali. Šli so po deželi. Od vinorodnih Brd do kamnitega Krasa, od gorke Vipavske do mrzlih gor so orali brazde in sejali semena. Veliko kalic je zrastlo. Nad 80 prosvetnih društev se je zazibalo, na tisoči krepkih rok se je zganilo.

Velikonočni zvon vstajenja je zadanet po našem prosvetnem polju.

Ali slišite, bratje, njegov glas? Kaj poje?

Jutranjo pesem prepeva. Vstanite!

Da, vstanite iz spanja, dovolj je sanj.

Sanje so lažnive. Ne bodo nas dvignile iz kulturnih nižin sanje — dela je treba. Glejte druge narode! Dance s svojimi večernimi šolami, Nemce s svojimi ljudskimi univerzami, Čehi s svojimi mladinskimi organizacijami!

Kakšno pomladansko življenje! Tudi Italijani so se začeli kulturno gibati.

Španska se otresa zaduhlih sanj, v Jugoslaviji se poraja živahen kulturni pokret — in pri nas! Mi naj bi spali na veji, ki je podžagana. Nikar! Društva na dan! Izobrazba nam je potrebna, poglobimo jo!

Ali čujete zvon vstajenja? Veste, kaj še poje? Pesem budnico poje! Da se zbudimo in umijemo! Da, umiti se je

le poudariti, da tu ne vemo, kje se ravno nahajamo.»

«Mi smo na dnu grofije Herting,

gospod James», je odgovoril Simon Ford, »in to tako gotovo kot...«

»Čujte!« je zaklical Harry, prekinjujoč starega nadrudarja. Vsi so prisluhnili.

Od gorenjih plasti se je čulo kakor nekako grmenje, pri katerem je bilo, čeravno je bilo precej slabotno.

razločiti naraščanje in padanje.

Nekaj minut so stali vsi širje tiko.

Kar je nenadoma zakričal Simon Ford:

»Kaj, pri svetem Mungu, ali res že

drdrajo vozički v novem Aberfoylu?!«

»Oče!« je odgovoril Harry, »meni se dozdeva, da povzroča to šumenje

vodovje, ki se vali čez breg.«

»Speriamo bene!« »Upajmo, da bo dobro, si voščijo med seboj kmetje. Zunaj hrumi nestrenen narod, jezi se na dolge velikosobotne ceremonije, nervoznost se ga polašča, Florentinski piskajo, napetost narašča, Signal! Morje utihne.

»Gloria in excelsis...!«

Golobček leti zzzzz po cerki, skozi vrata, v voz. Pok! Voz se zgane, eksplodira, zbesni, strelja, iz sebe bruha ognje, piha rakete, sami zlodji so v njem, ves je v dimu. Velikizvon v kupoli zabuči. V ljudskem morju je vihar! Piskanje, ploskanje, kričanje. Evviva!

Kristus je vstal! Alleluja! Buona Pasqua!

Zibajoč se med valujočo tujo množico — kakor najmanjši val Soče v Jadranskem morju — ušla mi je misel v domačo vas, ki vsa tako prijetno diši po velikonočni potici. Iz zedel se mi je vse lepše, ko smo bežali s svetim ognjem domov in ko smo ob glorijs zvonili vstajenje okoli cerkve.

In kadar pri nas solnce — kakor pravijo — poskoči na veliko noč zjutraj po trikrat od samega veselja, — veselimo se tudi mi!

treba. Naš narod se je tekom let navzel blata surovosti, podivjanosti, razbrdanosti. Mladina izgublja idealizem, v družine se je zažrl mamonizem, v vas se je vtihotapila zavist in prepodila oni ljubki mir in ljubezen med sosedji!

Bratje! Zvon zvoní pesem ljubavi. Namenjen je njegov klic najmanjšim, najbolj zatiranim in preziranim! Čuje glas, bratje, in ne mašite si ušes! Naš narod potrebuje socialnega prenovljenja!

Zvon poje. Vesel je njegov glas! Tudi naš rod potrebuje veselja! Dan brez solnca je pust! Istotako je pusto življenje v mladošti, ako mu ne sveti solnce radosti.

Veselje! Pa ne ono veselje, bratje, ki ima za posledico težko glavo, prazni žep, razdejano dušo in solzne oči! Pravo veselje naj zavlada v naših društvih! Naša pesem, naša igra, naš smeh naj odmeva iz društvenih domov! Proč z moderno navlako, s tuto maskerado, z našopirjeno bahavostjo, ki ni lastna našemu preprostemu narodu!

Bratje, sestre! Zvon zvoní. Zazibali so ga kulturni delavci, ki jih je poslala po naši deželi Prosvetna Zveza. Nikar ga ne preslišimo!

Bratje, sestre! Zvon vabi. Vabi vse, ki vam je mar vstajenje našega naroda in njegova duševna velika noč.

Poslušajte njegov dan in preskrbite svojim društvom lepo, veselo velikonočno!

To želi vsem

Prosvetna Zveza.

Veselo veliko noč vsem naročnikom, bravcem in prijateljem Straže.

Uprava in uredništvo.

„Naš čolnič.“

Vstal je od mrtvih! Napovedal jo svojim, da se jim prikaže v Galileji. Danilo se je Solnce je vstajalo izza Libanona, kjer so rastle tisočletne cedre, sestre onih ceder, ki so dajale prvo streho svetišču, v katerem je v oblaku preživilo Božanstvo. Jezero kafarnaumsko se je blestelo v jutranjih žarkih. Po njem sta plula ribiška čolna in v njih so sedeli izmučeni čolnarji. Celo noč so ribarili, pa nič niso ujeli — Tam na obrežju se je dvignila postava. Svetla in jasna je bila in oko svetlo in jasno jo je opazilo prvo. »Gospod je!«

Iz čolna je skočil mož — naravnost v jezero je planil in po valovih hotel doseči Onega, ki je bil njegov uprivljenje — njegovo vse.

Pa se je potapljal, noge so se mu vdirale v valovih — ni imel vere, dvomil je, zato ga niso nosili valovi. Gospod pa mu je utrdil korak, da je postala varna njegova pot po globokem jezeru.

Bratje! V ranem mladostnem jutru velikonočnem smo poslali na morje našega narodnega življenja »Naš čolnič«. V njem sedi naša mladina in plove — jasna je njena pot, gotov je njen korak — ob obrežju stoji namreč Oni, ki čuva čoln in brodarje, ki jadrajo k Njemu.

So na našem kulturnem jezeru še drugi čolni in v njih se tudi vozi mladina: a ti čolni so brez smernic, nimač kompasa. Žalostno je gledati, kako vstopa v te galeje mladina. V vesla strasti jo vpregajo in zvezana v verige suženjstva vesla proti skalam. Tam na skalah sede Nimfe — čarovnice. Veličko jih je, ki jih premoti njih varljiva pesem. Tam med skalami stanuje Scila in Karibda — grozotnici, roditeljci dvomon, ki razbijati ladje in jih pogrezati v vrtince in motne globeli.

Ti čolni so obsojeni k smrti.

»Naš čolnič« pa ima močno jadro in gotov kompas. Znamenje, ki je bilo pogonom sramotno in je še danes modernim pogonom v zasmeh, križ — ta je naše jadro. Mogočno je zasidran »Naš čolnič« v veri in večnost tvori njegov pristan.

Vemo, bratje, da je težko voditi čolnič. Potrebujemo krmilarjev, ki bi znali dobro presoditi vetrove in se ogniti nasprotnim tokom. Kdor ima krepke roke in bistre oči, naj prime za vesla! Krmarji na dan! Povečajte in zasidrajte »Naš čolnič«! Pridobivajte mu naročnikov-krmilarjev, da s skupnimi močmi rešimo in dvignemo našo slovensko mladino. Nič naj nas ne straši vihar, ne bojmo se Siren, junaško skozi Scilo in Karibdo dvomon in zmot. Res, naše roke bodo žuljave, ne bodo pa žuljeve naše duše. Rešili bomo narod iz valov strasti, sovraštva in zmot in mu dali varen ristan pri Onem, ki vodi »Naš čolnič«, ga čuva viharjev in strel ter mu kaže pravo pot skozi valove in viharje!

Bratje, sestre: Naš čolnič otmimo!

*) »Naš čolnič«, časopis za mladino je izšel za veliko noč v Gorici.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

«Gotovo, gospod James», je vmes posegel Simon Ford, »toda ne primerjajte, prsim, našega položaja z onim, v katerem so mornarji, ki imajo vselej in povsod le brezno pod sabo. Mi stojimo tu na trdi zemlji in se nam nihat, da nekoč utonemo!«

«Teh bolečin vam ne bom napravil. starji Šimon», ga je potolažil James Starr, »naj ne bo v meni misli, da bi ponizeval novi premogovnik v Aberfoylu s krivično primera. Hotel sem

le poudariti, da tu ne vemo, kje se ravno nahajamo.»

»Mi smo na dnu grofije Herting, gospod James«, je odgovoril Simon Ford, »in to tako gotovo kot...«

»Čujte!« je zaklical Harry, prekinjujoč starega nadrudarja. Vsi so prisluhnili.

Od gorenjih plasti se je čulo kakor nekako grmenje, pri katerem je bilo, čeravno je bilo precej slabotno.

razločiti naraščanje in padanje.

Nekaj minut so stali vsi širje tiko.

Kar je nenadoma zakričal Simon Ford:

»Kaj, pri svetem Mungu, ali res že

drdrajo vozički v novem Aberfoylu?!«

»Oče!« je odgovoril Harry, »meni se dozdeva, da povzroča to šumenje vodovje, ki se vali čez breg.«

»Tukaj vendar nismo pod morjem«, je menil stari nadplezalec.

»To ne«, je razložil inženier, »ne bi pa bilo nemogoče, da se nahajamo pod Katrinskim jezerom. Potem bi morale zemeljske plasti nad nami imeti le majhen premer, ker je šumenje vode tako razločno.«

»Imate prav, gospod Starr«, je primnil Harry.

»Sicer je pa zunaj zelo slabo vreme«, je nadaljeval James Starr »in jezerski valovi so tako divje razburkani kot oni v Forthskem zalivu.«

»Naj si bo že kakor hoče«, je segel v besedo Simon Ford, »premogov plast radi tega ne bo slabje

Zdenko Rotizer:

Iz cikla „Kristus“

Pod križem.

*Na križ pripet,
tako visi božji sin
ves bled.
Na rokah kri, na nogah kri
po čelu srage so krvi,
na prsih rana zeva
in srčno kri rosi
v molčečo noč.*

*Počasi dvigne Kristus glavo,
pogled mu zastrmi v nebo,
in blede ustne
molitev vlijajo gorko
v daljavo.*

*Odpusti jím, Gospod!
Odpusti jím ta greh;
glej, saj trpm za nje!*

*In človek zgane se pod križem
in vpre pogled na rano
sred' srca.*

*Pred njim
zaziblje križev se cel roj,
na vsakem križu Kristus
z rano sred' srca...*

*In kakor v grozi krikne v križ:
"Ta greh je moj... je moj...!"*

*Tesneje se zavije v plašč
in kot pošast strahotna
zgine v temno noč...*

*A tam na križ pripet
visi še vedno božji sin
ves bled...*

**Velikonočni pozdravi naših
fantov-vojakov.**

Iz Brescie pošiljajo najtoplejše pozdrave vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem in vsej domovini naši fantje 4. stotnije 8. bataljona 7. bersaljerskega polka: Trampuž Josip, Kostanjevica; Svetič Vencelj, Šebrelje; Štekar Svan, Slap; Samec Alojzij, Šturpe; Mikuž Karel, Črnivrh; Polanec Andrej, Dol. Otlica; Koritač Matija, Lorice; Miha; Žetko Fran, Košana; Krašna Kristijan, Krašna Fran, Budanje; Bižjak Anton, Col; Grbec Anton, Vrbovo; Erzetič Rudolf, Plave; Bak Fran, Vremška dolina; Rojic Fran, Krnica; Pipan Josip, Planina; Žvanut Vinko, Lužice; Visintin Joahim, Optalj; Klarič Alojzij, Buzet.

Iz Bolonje voščijo vesele velikonočne praznike slovenski fantje telegrafisti, sanitejci, pešci, topničarji in saperji, ki se nahajajo v tamošnji garniziji bolnici in kličajo svojcem, prijateljem in znancem, dekletom in narodnim društvom, zlasti pa vsemu slovenskemu dijaštvu: na veselo svidenje! Da jim niti v bolnici ne manka dobre volje, kaže način njihovega računanja vojaške službe. Evo: «Vojaške službe bo pač konec, ko pade zadnji makaron» v loneci! — Telegrafist Piroslav Urđih, Miren; sanitejec Radoslav Rutar; sanitejec Bednarik Lado, Gorica; pešec Lovrenčič Ivo, Boršt; pe-

šec Saksida Andrej, Renče; pešec Sever Jože, Rihemberk; saper Maretič Josip, Juriči; saper Erzetič Avgust, Solkan; pešec Benčič Joško, Pomjan; sanitejec Besednjak Rudolf, Skrilje; topničar Roje Josip, Trst.

Iz Genove prihaja pozdrav in velikonočno voščilo naših fantov, ki služijo pri F. stotniji 90. pešpolku: Rondič Viljem, Slap pri Vipavi; Zgonik Ivan, Rihemberk; Ličar Ivan, Solkan; Sokol Fran, Šempeter pri Gorici; Arčon Maks, Renče; Mikuž Anton, Idrija; Medved Alojzij, Liven; Srenjšček Matevž, Ročnj; Vodopivec Leopold, Prvačina; Koglot Anton, Bilje; Prinčič Andrej, Števerjan; Vizintin Ivan, Sovodnje; Pijovec Fran, Batuje; Trčič Fran, Podgora; Faganel Fran, Šempas; Turk Ivan, Gabrje; Tribušon Fran, Renče; Spacapan Dominik; Škodnik Ciril, Avče; Krkoč Peter, Gojače; Andrejašič Jože, Grzetič Ivan, Kavre Jože iz Podgore v Istri, Mikol Josip, Bazovica.

Iz Bassana voščijo vesele velikonočne praznike vsem domaćim, prijateljem in znancem ter vsem čitateljem «Goriške Straže» naši slovenski in hrvatski fantje-alpinci: Zobec Peter, korporal, iz Boršta; Uljančić Josip, Gor. Zemun; Ženko Anton, Brezje; Bevčič Ivan, Dol. Zemun; Vrtovec Fran, Vrtovče; Žiganti Fran; Peloza Anton, Vel. Mune; Rovez Ivan; Belingar Viktor, Štandrež; Ursič Rok, Volčjadraga.

Iz Firence pošiljajo pozdrave in velikonočna voščila naši fantje, ki služijo pri 69. pešpolku, in sicer: Hreščak Anton, Nova Lušica; Makovec Josip, Vel. Žablje; Geržina Andrej, Likon Josip, Postojna; Gantar Pavel, Godovič; Skok Josip, Bremec Ludovik, Kolenc Ferdinand, Lokve; Rožič Anton, Vipolže; Zoržut Josip, Kojsko; Medoš Fran.

Iz Aoste voščijo veselje in srečne velikonočne praznike vsemu slovenskemu ljudstvu v domovini, svojim materam in očetom, bratom in sestram, fantom in dekletom in tudi «Goriški Straži»: Godnik Viktor, Komnen; Metljak Alojzij, Trampuž France, Tempica; Spacal France, Kostanjevica; Colja Alojzij, Gabrovica; Hvala Ivan, Grahovo; Suša Pavel, Suhorje; Kavčič Anton, Črniča-Lom; Rutar Ciril; Muha Josip, Vel. Bukovica; Laščak Hilarij; Mevlja Rudolf, Lokev; Pirjevec Alojzij, Selo; Bizjak Karel, Potoče; Leban France, Slivno; Škvarča Anton, Gorjenje; Gabršček Ladislav, Sv. Lucija; Leban Ivan, Kneža; Srdelj Ivan, Mankoč France, Kal; Kragelj Andrej; Kogej Rafael, Idrija; Štaus Ivan, Kotečna; Kuret Ivan, Žirje; Rolik France, Zareče; Česnik Ivan; Iskra Josip; Mikoletič Josip, Kutežvo; Boštjančič Viktor, Vel. Bukovica; Šugar France.

Iz Genove sporočajo svoje najskrnejše pozdrave in voščila za prihode slovenski fantje letnika 1903, pri

sanitetnem oddelku. «Malo nerodni smo še», pravijo «sedaj prve dni, a upamo, da se v 18 mesecih že privadimo. Dobili smo tu mnogo Slovencev in se seveda vsi prav dobro razumemo». Perat Franc, Livek, Lehan Ivan, Čadrg, Cvek Jernej, Koritnica; Žagar Ivan, Žaga; Vojska Vinko, Idrija; Kutin Pavel, Bovec; Povšner Andrej, Trebuša; Medved Anton, Šebralje; Nagode Franc, Črni vrh; Zajec Anton, Plužnje.

SLOVENSKI FANTJE V GENOVI.

Ko se nam bližajo velikonočni prazniki, nam uhajajo misli na dom, k dobrim mamici in skrbnemu očetu ter se spominjamo preteklih praznikov, katere smo preživel skupno z družino. Žalibog teh praznikov nam ni mogoče obhajati doma, zato pa pošiljamo novice v tako priljubljeni nam «Goriški Straži», da boste vedeli, da nismo pozabili na dom in rodno govorico. Pred par meseci smo bili še vsi skupaj, bilo nas je Slovencev skoro tri četrtine polka, a sedaj smo razkopljeni na vse strani. Mi se nahajamo tu v skladisču vojaške uprave, od koder sedaj pišemo. Poročamo, da ni slabo za nas, le dopusta nam nočejo dati kar nam je bil ob odhodu obljudil poveljnik tržaškega vojaškega okraja. Ker ne moremo preživeti teh praznikov doma, voščimo vsem bralcem «Goriške Straže», posebne pa slovenskim fan-

tom ter dekletom vesle praznike ter jim pošiljamo pozdrave:

Korporal Mikolj Josip (Brezovica v Istri); vojaki: Abram Rafael (Cerkno), Germanis Eugen (Trst), Mahne Jakob (Tatre, Istra), Vitez Jožef (Sinadole).

Meditacija.

Biló je v času, ko nad nas pravične srdi pal je bič in v naših vrtih nam hudič najtežji je zaredil klas, ko svetložaren blesk zvezd zakrile temne so zaveso: tedaj sem planil kot iz sna — glej, narod tvoj zdaj pleše, pleše...

In šinil je črez svod neba od vzhoda svetložaren blisk in stišal narodov sem vrisk: «Rešilna misel je prišla!» In šli so v temo jo iskat in našel spet je brata brat — a narod moj še ne zavé se in v temi dalje pleše, pleše...

In prišle vešče so v temo, v močvirja mu kazale pot in dal brezkrbni se je rod voditi zapeljivkam v zlo: A nad močvirja gnus in smrad ugnezdiла se je svojat zasedle mesta zvezd so vešče... a narod dalje pleše, pleše...

Fr. Ločniškar.

KNJIGARNA KAT. TISK. DRUŠTVA V GORICI
Via Carducci, 2 (Montova hiša)

Naša dobroznana in vpeljana Knjigarna K. T. D. naznanja slavnemu občinstvu, da ima poleg papirnega obrata tudi svoj knjigotrški obrat na višku potreb in razmer naših krajev.

V zalogi so vsa ona dela, ki so ljudstvu in izobražencem potrebna. Tudi strokovne knjige za vse poklice ima vedno na razpolago. Posebno priporočamo knjige politično-upravne vsebine za juriste, tajnike in župane.

Iz slovenskega slovstva imamo v zalogi vse slovenske klasike, ki so sploh na razpolago. Izmed sodobnega našega slovstva so na razpolago vsa le količka pomembna dela.

Laške knjige in slovnice za našo vsakdanjo potrebo držimo vedno v zalogi.

Knjigarna ima za Primorje poverjeništvo tehle listov: «Dom in Svet», «Socialna misel», «Bogoljub», «Pevec», «Cerkveni glasbenik».

Imamo največjo zalogu muzikalij na Goriškem.

Nadalje izdaja naša knjigarna najboljši slovenski družinski mesičnih „Mladiko“, ki stane letno 25 lir.

Po veliki noči izidejo v naši založbi Karla Široka: Spleti slavčki, knjiga za mladino.

Naročamo tudi različne modne liste. «Praktische Damen und Kindermode», izhaja vsakih 15 dni; cena celoletno 30 lir. »Wäsche und Handarbeits-Zeitung«, izhaja enkrat na mesec; cena celoletno 10 lir.

Obiščite nas in se prepričajte!

Knjigarna K. T. D.
v Gorici.

Kaj drugega sedaj res ni bilo mogoče ukreniti. V bližnji bodočnosti je nameraval inžener v spremstvu briгадe rudarjev nanovo opremljen podatki se v novi Aberfoyle zopet kopat. Sedaj pa je bolj kazalo, da se povrnejo v dohartsko jamo. Zlahka so našli pot. Galerija je vodila do razstreljene odprtine skoraj vodoravno, tako, da ni bilo mogoče zaiti. Ko pa je bil James Starr že pripravljen za odhod, ga je Simon Ford še enkrat zadržal.

«Gospod James», je začel, »saj vendar vidite tu velikansko votlino, podzemeljsko jezero, katere pokriva breg, ki njegove vode oblivajo naše noge! Tu hočemo stanovati in če se bodo nekateri moji rojaki ravnali po meni, bo v teklu enega leta globoko v zemlji stare Anglije ena vasica več.«

James Starr je smehtjaje odobral Simonove načrte, mu stisnil roko in vsi so se podali nazaj v galerijo, da dospejo v dorhatsko jamo. Tekom prve milje se ni pripetilo ničesar posebnega. Harry je šel naprej in je držal svečiljko nad glavo. Pazljivo je stopal skozi glavno galerijo in se ogibal ozkih predorov, ki jih je bilo mnogo na desni in lev. Zdelen se je, da bo pot nazaj ravnotako lahka kakor tja, kar je vsled neprijetnega pripetljaja postal položaj potovalcev nenadoma — obupen. V trenutku, ko je Harry hotel dvigniti svečiljko više, je nastalo silno gibanje zračnih plasti, kot da bi jih nevidne peroti podile naprej. Svečiljka, ki je trčnila ob nekaj, je padla Harryju iz rok in se ubila na kamnitih tleh. James Starr in njegovi

spremljevalec so bili mahoma v največji temi. Svetiljke, ki jim je pošlo olje, niso bile več za rabo.

»Torej Harry, ti si pač mnenja, da si zlomimo vrat predno dospemo v kotažo!«

Harry ni ničesar odvrnil; njegove misli mu niso dopuščale govoriti. Ali naj pripisuje tudi temu zadnjemu slučaju roko skrivenostnega bitja? Ali prebiva v teh globinah sovražnik, katerega čudni upor zamore povzročiti še resne težkoče? Komu je ležeče na tem, da prepreči izkopavanje rúdnika? To je vendar brezmiseln in vendar so bile vse okoliščine take, da je vse kazalo, da se domneve uresničujejo. Vsekakor niso bili ti potovalci zdaj zavidanja vredni. Po temni galeriji so moralni tavati skoro pet milij, da pri-

dejo do dohatske jame. Potem bi bilo še eno uro hoda do kotaže.

»Ne ustavljam se«, je priganjal Simon Ford, »niti trenotka ne smemo izgubiti. Korakajmo tipaje kot slepcii in ni mogoče, da bi izgredili.«

James Starr in njegovi prijatelji so se v določenem redu začeli pomikati. Niti besedice niso izpregovorili, toda temi živalneje so delovale njihove misli. Nedvomno so imeli posla z nasprotnikom. Kdo pa je bil ta in kako bi se mogli braniti pred njegovimi pripravljenimi napadi?

Koliko litrov vina dobiš za 12 lir? Od teh par litrov imaš pač malo. Če pa naročiš za ta denar »Gospodarski List«, boš imel gotovo večjo korist.

med njih streljal se je nepričakovano razpočila puškina cev, ter je bil Ivan težko ranjen na rokah in nogah. Emili pa na glavi.

TOMAJ.

G. Viktor Širca, posestnik v bližnjih Godjah, je napravil na koncu naše vasi na zemljišču družine Černetove precej veliko drevesnico. Posnemanja vredno delo. Naj bi se naše ljudstvo bolj oprijelo sadjereje. Za vinorejo se nam obetajo slab časi vsled konkurence laškega vina in slabe valute Nemške Avstrije in ni upanja, da bi se ta položaj v kratkih letih znatno zboljšal. Dalje naj bi se oprijeli zlasti živinoreje in jo skušali zboljšati z boljšimi mlečnimi lastnami. Ce se hočemo v bodočnosti obdržati na sedanjem gospodarski vini, moramo napeti vse sile in zlasti začeti gospodariti na nov način.

Pravijo, da je pri nas kmetijstvo na nizki stopnji. Morda ni prav tako hudo. Gotovo pa se bo marsikaj izboljšalo, ako bodo naši fantje pridno čitali »Gospodarski List«.

GOSPODARSTVO

No ve pristojbine.

S kraljevim odlokom od 11. januarja 1923, št. 116, se določa, da se pokrajinam in občinam daje pravica, da od 1. januarja 1924, dalje nalačajo pokrajinske in občinske doklade na zemljiški in hišni davek ter na dohodnino od premičnega imetja.

Istotako s 1. januarja 1924, se daje občinam pravica, da nalačajo kraljevne davčine (samostojne pristojbine) po odredbah, ki bodo veljale tedaj v kraljestvu. Take davčine so: obratna pristojbina na obrtne in trgovske obrate; rodbinska ali ognjiska pristojbina; pristojbina na živino, na najemno vrednost, na uživane prostore, na vozno, jedzno in tovorno živino, na pse, na vozila in posle, na glasovirje in napise za zavzemanje javnega prostora, za hotelske, gostilniške licence itd., na tujce, na stavbinske prostore in užitnina po dohodbah, ki veljajo v starih pokrajinalah kraljestva.

Od 1. januarja 1924, dalje se bodo morali plačevati naslednji davki: dohodnina na premično imetje, davek na stavbe, zemljiški davek, davek na dohodke ravnateljev in prokuristov trgovskih družeb itd., izredni vojni davek, dodatni davek na rente, izredni davek na dividende, obresti in premije vrednostnic, izdanih od družeb, pokrajin, občin in drugih ustavov, vojne stotinke.

Ti davki nadomeščajo neposredne davke, ki so se plačevali po zakonih bivše vladavine: splošni in posebni obrtni davek, osebna dohodnina, rentni davek, davek na službene prejemke; hišnonajemniški, hišnorazredni davek, 5% davek na poslopija začasno izvzeta, zemljiški davek, davek na dividende in tantijerme.

Kako je pomoci skoteči svinji.

Svinja nosi navadno 116 dni, vendar se zgodi da skoti lahko 8 dni prej ali pozneje. Skotenje je blizu, če si začne svinja delati posteljo. Zato ji je tedaj nuditi obilo dobre in suhe stelje. Svinja navadno lahko skoti in ne potrebuje človeške pomoči; vendar je časih pomoč potrebna. V takih slučajih gladi svinjo po vampu, da bo rajše in mirnejše ležala in pomagaj s previdnim vlečenjem mladičev. Če svinja med skotenjem vstaja, skušaj jo umiriti s kroškim postopanjem. Nikakor se ne srdi in kriči. Časih je tudi potreben skotene pujske osloboditi »prstljice« in prerezati jim popkovo vrivo če se ne vtrže sama. Nato je pristaviti pujske k vimenu. Ker je znano, da vsak pujsk siše vedno le na enem sisu, je nuditi slabšim pujskom močnejše sise, da si na ta način opon-

PROSVETNA ZVEZA.

Vsem članom in članicam želi blagoslovljene velikonočne praznike Prosvetne Zveze.

»Naš čolnič«, glasilo prosvetnih društev je dotiskan. Razposlali ga bomo vsem društvom v več izvodih in prosimo društvenike, naj marljivo zanj agitirajo. Do konca leta znaša načrtnina 6 L. Ako bi ga katero društvo ne prejelo, naj to takoj sporoči zveznemu tajništvu.

Gospodarsko-izobraževalni tečaj je priredila na cvetno nedeljo in pondeljek Prosvetna zveza v Črnom vrhu. Rojstna občina naših Lampetov je pokazala, da zna upoštevati delo Prosvetne zveze. Predavanj, ki so se vršila v dvorani gasilnega doma, se je udeleževalo ogromno število članov in članic. Prava slovenska domačnost, izredna prijaznost vrhovih društvenikov, živo zanimanje in temeljita debata dajejo temu tečaju še prav posebno časten značaj. Naj bi besede predavateljev našle odmev in ohranile med udeleženci živahnno zanimanje za velevažno kulturno delo!

KNJIŽEVNOST.

Damir Feigel: Po strani klobuk! Izdal in založila Narodna knjigarna v Gorici. Str. 160. Cena L. 4.— za broširan in L. 6.50 za vezan izvod. — Vsebina: Božične misli. — Prašič. — Na murvi. — Odkrij srcè! — Tragika človeškega življenja. — Brez krstnega lista. — Poravnava. — Sedminski sistem. — (Brez naslova.) — Strahovi. — Ljudstvu svobodo! — Aliben v škripcih. — Zakaj pa ne? — Zadeva »Seljak« — Odškodnina. — Knjiga je bogata po svoji vsebin; pisatelj nam podaja v nji vrsto raztresenih svojih udov, ki sicer niti po snovi niti po obdelavi ne dosegajo knjige »Tik za fronto«, vendar si je pisatelj ostal zvest; kdor pozna njegove prejšnje knjige, ga bo tudi v tej spoznal in vžival nekaj uristega čtiva, ki te prijetno raztrese, pozabava in ti prisili smeh na usta. V ocenjevanju posameznih črtic se ne moremo spuščati; knjiga je res lep donesek k naši sicer ubožni humoristični literaturi. Upamo, da se bo Feigel kmalu zopet oglašil s kakim novim darom, ki bo pomenil pot navzgor.

DROBIZ.

Pol milijona — za brado. Socialističnemu poslancu Modiglianiju so pred kratkim fašisti izruvali brado ter ga obsuvali javno na ulici. Sedaj je Modigliani proti svojim napadalcem vložil tožbo pri sodišču v Veroni. Od sodnikov zahteva, da storilce primerno kaznujejo, svojo izpuščeno brado pa ceni na pol milijona lir ter zahteva za njo tudi to odškodnino.

Človeška koža za platnice. Berlinški knjigotržec Paul Kersten piše v nekem nemškem listu o knjigah, ki so vezane v človeško kožo. Iz lastnih izkušenj se izraža o človeški koži kot materialu za verzanje knjig zelo pohvalno. Pravi, da je obdelana človeška koža najbolj podobna turškemu usnu. Sam je baje vezal šest knjig v človeško kožo. Pozabil je le povediti, od kod je dobil to kožo.

V gostini.

Sin sedi z očetom pri mizi in pija vino. Sin vpraša očeta: »Kedaj je pa človek pisan, oče?« »To ti je težko razložiti, odgovori oče; glej, če bi bil ti pisan, bi videl pri mizi v kotu štiri osebe namesto dveh, ki sedita pri mizi.« »Saj je pri mizi samo eden, oče!« vzklikne sin začudeno.

DAROV.

Za slovensko sirotišče: Sl. županstvo Tolmin 100 L, Sovodnje 40 L, Čepovan 40 L, Ajdovščina 50 L.

Družina Klančič v Podgori 40 klg. turšice in 25 klg. krompirja.

Za slovensko sirotišče: Sl. županstvo Vrtojba 50 L, županstvo Stanjel 30 L, župni urad Vrhpolje pri Vipavi 20 L, Narodna tiskarna v Gorici 500 L, županstvo Tolmin 100 L, Čepovan 40 L, Sovodnje 40 L, Ajdovščina 50 L, P. n. družina Klančič v Podgori 40 klg. turšice in 25 klg. krompirja. Bog stotero poplačaj!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. F. Š., Lokovec: Vaše pismo se tiče kupčije, ki je popolnoma zasebna stvar, in bi ga torej mogli objaviti le kot »Poslano« med oglasi, s polnim Vašim podpisom. Seveda za plačilo. Če želite tako, nam sporočite. V ostalem se pa čudimo Vam in Vašim pričam, da pri živinskem kupčiji ne vprašate, od koga kupujete, in ne zahtevate prodajalčevega naslova!

Kolk: Zadeva tako malekostna, da ne spada v list; poročajte kaj drugega, bomo radi priobčili.

Umetna gnojila in sicer: 15-17 odst. superfosfat in 15-16 odst. čilski solitar se dobri pri Slovenskem kmetijskem st. društvu v Gorici, ulica Contavalle, dr. Rojiceva hiša št. 7. V kratkem dospe tudi 40% kalijeva sol, 98-99 odst. modra galica in ventilirano žveplo, drobnost 95%. Za navedene odštotke društvo jamči.

Jajca so draga meso jedrago!

Zato uživajte „PEKATETE“, kiso enako redilne kakor meso. So najcenejše testenine, ker se zelo nakuhajo.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po tako znižanih cenah in sicer:

Omare	od 200 lir naprej
posteljnake	90 . . . . .
vzmeti (šuste)	70 . . . . .
blazine	60 . . . . .
kompletne spalnice 800	

Velika izbera navadnih in finejših sob, kakor tudi zetenski posteljnjakov.

Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gospodska ulica) in V. C. Favetti št. 3

MED. UNIV.

dr. Rado Sfiligoj

se je preselil

v Via Mameli (Via Scuole) št. 8

tik stare gimnazije

ter ordinuje za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni od 9-11 in 2-3.

RAZPIS SLUŽBE.

Županstvo Tolmin razpisuje mesto občinskega uradnika z mesečno plačjo 400 do 500 Lir.

Kolekovane prošnje naj se predložijo podpisemu županstvu najdalje do konca tekočega meseca in naj se jih priloži:

- potrdilo italijanskega državljanstva;
- izpričevalo nравnosti;
- zdravniško izpričevalo;
- dokazi znanja slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisanju;
- in d.) izpričevalo o znanju strojepisja.

Prednost za to službo imajo tisti, ki so že bili v enaki ali tajniški službi.

Službo je nastopiti takoj po imenovanju.

Tolmin, 15. marca 1923.

Za župana: J. Mrak.

Pohištvo domačega izdelka po zelo znižanih cenah, kakor kompleksne spalne sobe ali posamezne kose, prodaje Zucchiati, zaloga pohištva v ulici S. Giovanni 1 (pri semenišču), Gorica.

Na prodaj imam približno 1600 q. živega apna. Cena po 11 Lir q. na licu mesta. Začetek razprodaje dan 3. aprila. Alojzij Jogan. Ponikve pri Tomaju.

Javna dražba.

Na velikonočni ponedeljek, ob dveh popoldne, se bo vršila na Volarjih 34 pri Tolminu prostovoljna javna dražba posestva, obstoječega iz lepe nove hiše, hleva in svinjaka in zraven ležečega zemljišča za reje 2-3 goved ter pravico do občinskega gozda in pašnika. Izkljena cena Lir 30.000.

Zdravnik

ANTENORE BARNABA v GORICI specialist za venerične in kožne bolezni. se je preselil s svojim ambulatorjem v ul. Codelli št. 6, I.

ZAHVALA

Ob priliki, težkega udarca, ki nas je doletel s smrtno naše nepozabljene in prijavljene hčerke, sestre, sestričine, svakinje in zaročenke

JULE BIZJAK

se najiskrene zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse izraze sočutja, za poklonjene vence in za udeležbo pri pogrebu. Zahvaljujemo se še posebno preč. g. dr. Mirku Brumatu in našemu preč. upravitelju Oskaru Pahorju za tolažbo. Prisreno pa še našemu ženskemu pevskemu zboru in g. pevovodji Abelu Kešiču za pre-tresnoče žalostinke pri hiši in ob prerano odprttem grobom.

St. Peter pri Gorici, 23 marca 1923.

Žalujoči ostali.

**Restavrant Europa
Josip Culot**

Piazza della Vittoria (Travnik 16)

Goriška kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili ob vseh urah. Domača briška, vipavska in furlanska vina.

Dvoršče za krogljjanje in kegijišče.

**Ivan Cotič
kamnoseški mojste****SOVODNJE pri GORICI**

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

JAVNA DRAŽBA.

Dne 3. aprila t. l. se proda na dražbi v Ozeljanu pri Šempasu hiša št. 59, s pašnikom in majhnim vrom ob glavni cesti.

Dediči.

ADRIA ČEVLJI**izdelek „Čevljarske zadruge v Miru“**

Lastne prodajelne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

Fotografski elektroatelje v Gorici, via Carducci 7 (Gosposka ulica) v hiši «Goriške Ljud. Posojilnice», in podružnica v Idriji.

Priporoča se cenj. sorokakom naj-vljudneje za obilen obisk za veliko-nočne praznike.

JOSIP NARDIN.

VABILO

na občni Kmečko del. gospodarske zadruge v Dobravljah, reg. zadruge z omej. zvezo, ki se vrši v nedeljo, dne 8. aprila 1923, ob 2 popoldne v zadržnem prostoru, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnštva,
2. Poročilo nadzornštva,
3. Potrditev računov za leto 1922,
4. Volitev načelnštva in nadzornštva,
5. Morebitni predlogi.

Za slučaj, da ne pride zadostno število udov, se sklice drugi občni zbor ravno isti dan ob 3. uri popoldne Dobravlje, dne 26. marca 1923.

ZAHVALA

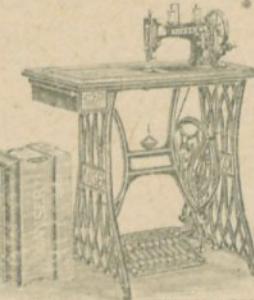
Ob priliki, težkega udarca, ki nas je doletel s smrtno naše nepozabljene in prijavljene hčerke, sestre, sestričine, svakinje in zaročenke

JULE BIZJAK

se najiskrene zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse izraze sočutja, za poklonjene vence in za udeležbo pri pogrebu. Zahvaljujemo se še posebno preč. g. dr. Mirku Brumatu in našemu preč. upravitelju Oskaru Pahorju za tolažbo. Prisreno pa še našemu ženskemu pevskemu zboru in g. pevovodji Abelu Kešiču za pre-tresnoče žalostinke pri hiši in ob prerano odprttem grobom.

St. Peter pri Gorici, 23 marca 1923.

Žalujoči ostali.

**Pozor na domačo tvrdko!
Franc Saunig - Gorica
Gosposka ulica, sedaj v. Carducci št. 25**

Velika izbera Pfaffovih in drugih šivalnih strojev iz prvih nemških tovarn za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje

katere jamči do 20 let

Velika izbera dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. Ceniki na zahtevo poštne proste. Lastna mehanična delavnica. Brezplačni pouk v umetnem vezenju.

FELBERBAUM & ROLICH

(prej Hedžet & Koritnik)

Gorica - Corso Verdi štev. 7 - Gorica

Velika izbera moškega in ženskega sukna, raznovrstnega zefirja, perkala ter perila, velika zaloga pletenin in vezenin, kakor tudi vsakovrstnega blaga za neveste, drobnine ter vseh potrebščin za krojače in šivile.

NA DROBNO!**NA DEBELO!****VELIKA ZALOGA ČEVLJEV „MODERNO“**

(Calzaturificio „Moderno“) Raštel št. 34, Tel. 235

Kje dobim vojaške čevlje najbolj po ceni? Pri VUKU v Raštelu; on ima največjo zalogo iz najboljših tovaren, ročno delo in cene najniže

Vojški čevlji	à 25 — 30 Lir.
Otroški čevlji	à 10 — 40 "
Ženski visoki čevlji (iz tovarne) à	42 — 50 "
Ženski visoki čevlji (domače delo) à	55 — 75 "
Moški čevlji (iz tovarne)	à 30 — 60 "
Moški čevlji (domače delo)	à 50 — 70 "

Sprejema tudi vsa naročila in popravila.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbera moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!**Cene zmerne!****Vabilo na naročbo za leto 1923.
Družba sv. Mohorja na Prevaljah**

izda l. 1923 štiri knjige kot družbeni dar. Med temi slovito povest iz svetovne književnosti: „Carski sel“ in „Kemijo za ljudstvo“. Vse štiri knjige stanejo samo 15 Din. „Pasijonski molitvenik“, vez. z rdečo obrezo, v obliki „Resnice za večnost“. dobijo člani za doplačilo 9 Din.

Doplačilo dosmrtnikov je naznanjeno v vabilnih polah Družbe sv. Mohorja za leto 1923. Kdor polo želi, naj se zglaši pri Družbi sv. Mohorja na Prevaljah.

Rok za nabiranje članov za Julijsko Benečijo se podaljša do 5. aprila.

Odprava letošnjih družbenih knjig se bo vršila že meseca septembra.

**Pozor, vojni oškodovanci! Pozor novinci!
Vojska proti draginji!**

Produktivna zadružna solkanskih mizarjev v Solkanu pri Gorici, ki je edina zadružna mizarjev v Julijski Krajini, daje na znanje občinstvu, da je odprla tri svoje bogate opremljene zaloge pohištva v Solkanu na Sočebranovi cesti pred vhodom na Sv. Goro, v Gorici na Kornu (na vogalu ul. Formica) in na trgu sv. Antona (stari plac). V zalogah ima pohištvo vseh vrst, spalne sobe - posamezne omare - predalčnike - vzemeti (sušte) stole za vodo, kredecne - mize - okvirje - stolice i. t. d. vse na izbere: Občinstvo se lahko posluži uročne prilike, da nadomesti po vojni uničeno hišno in sodo opravo - **Pristni domači izdelki z ugodno nizkimi cenami**.

Omenjena zadružna spraj-ma tudi posamezna naročila v mizarsko stroko spadajočih del, kakor stavbna dela, okna, vrata i. t. d.

Za obilne obiske se priporoča

Vodstvo zadruge.

OGLAS:
VEČ HARMONIK NOVIH e tremi se ugodno proda pri Ivan Filipič v Idriji št. 128.